

Inhoudsopgave

LIJST VAN GEBRUIKTE AFKORTINGEN	9
1 INLEIDING	11
1.1 Aanleiding voor het onderzoek	11
1.2 Doelstelling	12
1.3 Probleemstelling	12
1.4 Onderzoeksvragen	12
1.5 Afbakening van het onderzoek	13
1.5.1 Het schenden van bijzondere voorwaarden en elektronisch toezicht	13
1.5.2 Ontvluchten uit detentie	14
1.6 Methodologische verantwoording	15
1.6.1 Een ‘multi-level’ horizontale en verticale rechtsvergelijking	15
1.6.2 Criteria voor strafbaarstelling	20
1.7 Leeswijzer	26
2 NEDERLAND	27
2.1 Inleiding	27
2.2 Schenden van bijzondere voorwaarden	27
2.2.1 Inleiding	27
2.2.2 De ontstaansgeschiedenis van bijzondere voorwaarden	29
2.2.3 De ratio van de reactie op schendingen van bijzondere voorwaarden	30
2.2.4 Elektronisch toezicht en de zekerheidsstelling	32
2.2.5 Toezicht na afloop van de straf	36
2.3 Het ontvluchten uit detentie	38
2.3.1 De discussie over strafbaarstelling sinds 1886	38
2.3.2 De grondslag voor de huidige (niet) strafbaarstelling	42
2.3.3 Overige reacties naar aanleiding van een (poging tot) ontvluchting	43
2.3.4 Het aantal ontvluchtingen in beeld	47
2.4 Conclusie	49

3	FRANKRIJK	51
3.1	Hoofdpijnen van het sanctierecht	51
3.2	Schenden van bijzondere voorwaarden	55
3.2.1	Voorlopige hechtenis	55
3.2.2	Voorwaardelijke gevangenisstraf	57
3.2.3	Voorwaardelijke invrijheidstelling	57
3.2.4	Toezicht na afloop van de straf	59
3.2.5	Overwegingen met betrekking tot strafbaarstelling	61
3.3	Ontvluchten uit detentie	62
3.3.1	Vormgeving strafbaarstelling	62
3.3.2	Geassimileerde ontvluchting	65
3.3.3	Overwegingen met betrekking tot strafbaarstelling	67
3.3.4	Knelpunten of pluspunten strafbaarstelling	70
3.3.5	Resultaten strafbaarstelling	70
3.4	Conclusie	73
	Bijlage	75
4	BELGIË	77
4.1	Hoofdpijnen van het sanctierecht	77
4.2	Schenden van bijzondere voorwaarden	82
4.2.1	Voorlopige hechtenis	82
4.2.2	Voorwaardelijke veroordeling	84
4.2.3	De voorwaardelijke invrijheidstelling	85
4.2.4	Toezicht na afloop van de straf	87
4.2.5	Het elektronisch toezicht	88
4.2.6	Knelpunten of pluspunten strafbaarstelling	91
4.3	Ontvluchten uit detentie	91
4.3.1	Geen strafbaarstelling	91
4.3.2	Andere reactiemogelijkheden	92
4.3.3	Toch een strafbaarstelling?	94
4.3.4	Overwegingen met betrekking tot strafbaarstelling	97
4.3.5	Knelpunten of pluspunten strafbaarstelling	102
4.4	Conclusie	103
	Bijlage	105
5	DUITSLAND	107
5.1	Hoofdpijnen van het sanctierecht	107
5.2	Schenden van bijzondere voorwaarden	111
5.2.1	Voorlopige hechtenis	111
5.2.2	Voorwaardelijke gevangenisstraf	113
5.2.3	Voorwaardelijke invrijheidstelling	115
5.2.4	Toezicht na afloop van de straf	116
5.2.5	Elektronisch toezicht	123
5.3	Ontvluchten uit detentie	125
5.4	Conclusie	129
	Bijlage	130

6	ENGELAND EN WALES	131
6.1	Hoofdpijnen van het sanctierecht	131
6.2	Schenden van bijzondere voorwaarden	133
6.2.1	Voorlopige hechtenis	133
6.2.2	Voorwaardelijke gevangenisstraf	137
6.2.3	Voorwaardelijke invrijheidstelling	140
6.2.4	Toezicht na afloop van de straf	143
6.2.5	Elektronisch toezicht	144
6.3	Ontvluchten uit detentie	148
6.3.1	Escaping	148
6.3.2	Absconding	150
6.3.3	<i>Escaping</i> en <i>absconding</i> in beeld	152
6.3.4	Elektronische detentie in de vorm van huisarrest	154
6.4	Conclusie	156
	Bijlage	159
7	CANADA	161
7.1	Hoofdpijnen van het sanctierecht	161
7.2	Schenden van bijzondere voorwaarden	164
7.2.1	Voorlopige hechtenis	164
7.2.2	Voorwaardelijke gevangenisstraf	169
7.2.3	Voorwaardelijke invrijheidstelling	171
7.2.4	Toezietsmaatregel na afloop van de straf	173
7.2.5	Elektronisch toezicht	175
7.3	Ontvluchten uit detentie	177
7.3.1	Ontvluchten uit detentie	177
7.3.2	Elektronische detentie in het kader van de <i>conditional sentence</i>	179
7.4	Conclusie	182
	Bijlage	186
8	RECHTSVERGELIJKING	189
8.1	Inleiding	189
8.2	Internationale en Europese regelgeving en instituties	189
8.3	Schenden van bijzondere voorwaarden	197
8.3.1	Inleiding	197
8.3.2	Vergelijking van de bevindingen	197
8.3.3	Waardering in het licht van de criteria voor strafbaarstelling	206
8.3.4	Conclusies	220
8.4	Ontvluchten uit detentie	227
8.4.1	Inleiding	227
8.4.2	Vergelijking van de bevindingen	229
8.4.3	Waardering in het licht van de criteria voor strafbaarstelling	236
8.4.4	Conclusies	247

9	CONCLUSIES	251
	9.1 Inleiding	251
	9.2 Bijzondere voorwaarden	251
	9.2.1 Voorlopige hechtenis en voorwaardelijke gevangenisstraf	251
	9.2.2 Voorwaardelijke invrijheidstelling	253
	9.2.3 De gedragsbeïnvloedende en vrijheidsbeperkende maatregel ex artikel 38z Sr	254
	9.2.4 Elektronisch toezicht als controlemiddel op de bijzondere voorwaarden	255
	9.3 Ontvluchten uit detentie	255
	Samenvatting	259
	Summary	273
	Bijlage 1 Begeleidingscommissie	285
	Bijlage 2 Quickscan	287
	Bijlage 3 Geïnterviewde experts (geanonimiseerd)	299
	Bijlage 4 Ontvluchtingen in beeld	301
	Literatuurlijst	303

Lijst van gebruikte afkortingen

art.	artikel
BVerfGE	<i>Bundesverfassungsgericht</i>
CCC	<i>Criminal Code of Canada</i>
CCRA 1992	<i>Corrections and Conditional Release Act 1992</i>
CSE	<i>Centre de Surveillance Electronique</i>
CP	<i>Code pénal</i>
CPP	<i>Code de procédure pénale</i>
d.d.	de dato
DG EPI	Directoraat-Generaal Penitentiare Inrichtingen
diss.	dissertatie
EAÜ	<i>Elektronische Aufenthalt Überwachung</i>
EBI	extra beveiligde inrichting
e.a.	en anderen
ed.	editor
eds.	editors
EPR	European Prison Rules
et al.	en anderen
e.v.	en verder
EVRM	Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden
EHRM	Europees Hof voor de Rechten van de Mens
FOD Justitie	Federale Overheidsdienst Justitie
GG	<i>GrundGesetz</i>
HR	Hoge Raad
i.h.b.	in het bijzonder
inwtr.	inwerkingtreding
JAP	<i>juge de l'application des peines</i>
jo.	juncto
m.n.	met name
NCET	Nationaal Centrum voor Elektronisch Toezicht
NJ	Nederlands Juristenblad
NOMS	<i>National Offender Management Service</i>
o.a.	onder andere
OM	Openbaar Ministerie
p.	pagina
par.	paragraaf
PBC	<i>Parole Board of Canada</i>
Pbw	Penitentiare beginselenwet
PPCS	<i>Public Protection Casework Section</i>

PSE	<i>placement sous surveillance électronique</i>
red.	redactie
RS	<i>réétention de sûreté</i>
Rspog	Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden
SJPD	<i>surveillance judiciaire des personnes dangereuses</i>
SME	<i>sursis avec mise à l'épreuve</i>
SPIP	<i>Services Pénitentiaires d'Insertion et de Probation</i>
Sr	Wetboek van Strafrecht
SS	<i>surveillance de sûreté</i>
SSJ	<i>suivi socio-judiciaire</i>
Stb.	Staatsblad
Stcrt.	Staatscourant
StGB	<i>Strafgesetzbuch</i>
StPO	<i>Strafprozessordnung</i>
StrVollstrO	<i>Strafvollstreckungsordnung</i>
StVollzG	<i>Strafvollzugsgesetz</i>
SURB	strafuitvoeringsrechtbank
Sv	Wetboek van Strafvordering
TAP	<i>tribunal de l'application des peines</i>
TIG	<i>travail d'intérêt général</i>
VCET	Vlaams Centrum voor Elektronisch Toezicht
vol.	volume
WODC	Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum